

Vapaata sananvaihtoa.

Pellonpojan toimitukselle.

Arvoisalta toimitukselta pyydän sijaa seuraaville riveille.

„Spiritismi ja teosofia“.

„Spiritistin“ toimittaja on minulle pahoillaan siitä, että olen arvostellut niitä spiritistejä, jotka tavallisista mediumistisista ilmiöistä tekevät itselleen uskonnon. Sitä olen tehnyt, koska mielestäni senlaatuisia ilmiöitä on tutkittava tieteellisesti. Spiritismi on ajallamme uusi tutkimusala, ei uusi uskonto. Mediumistisia ilmiöitä sinään olen aina puolustanut.

Arovsteluni ei ole tuulesta temmattu, sillä ajattelevat spiritistit ovat samaa mieltä. Mr. Peters, joka itse on mediumi, on T. S:n jäsen ja maailmankatsomukseltaan teosofismielinen, käytyään varhemmin läpi spiritistisen uskonnollisuusperiodin. Eräs kuuluisimpia englantilaisia spiritistejä, Mr. Stainton Moses (M. A. Oxon.) on lausunut samansuuntaisia ankaria arvosteluja. Valitettavasti minulla ei ole tällä hetkellä käsillä hänen kirjojaan, joten en voi toistaa hänen omia sanojaan.

Kun puhun spiritismistä, puhun ylesimaailmallisesta spiritistisestä liikkeestä enkä suomalaisesta spiritismistä. Tätä jälkimäistä tunnen liian vähän voidakseni sitä arvostella. Mahdollista on, ettei meillä ollenkaan harjoteta senlaatuista spiritististä „vainajainpalvelusta“. Spiritistinen liike meillä onkin nuorempi teosofista liikettä, jonka „kylmäjärkisyys“ sentähden on voinut ulottaa vaikutuksensa varsinaisiin spiritisteihinkin. Kuitenkin huomaan, että „Spiritistin“ viime numerossa puhutaan vasta perustettavasta spiritistisestä seurakunnasta, joka olisi erillään kirkosta ja jolla olisi oma raamattuun perustuva uskontunnustuksensa.

En ymmärrä, miksi „Spiritistin“ toimittaja on huvitettu minun raha-asioistani. „Spiritistin“ viime numerossa hän sanoo, että olen „käyttänyt spiritististä mediota (Mr. Petersiä) rahanhaalijana.“ Tämä on todella uusi keksintö. Tietäähän „Spiritistin“ toimittaja, että olen jo kymmenkunnan vuotta luennoillani „haalinut“ rahaa. En ole siinä tarvinnut kenenkään apua. Olen yksin luennoinut Olympiassa ja muualla suuremmille kuulijakunnille kuin esiintyessäni Mr. Petersin kanssa. En olisi koskaan suostunutkaan työskentelemään yhdessä Mr. Petersin kanssa, ellen ehdottomasti uskoisi hänen rehellisyyteensä mediumina. Mitä asian ekonomiseen puoleen tulee, tahdon oikaista väärinkäsityksen, joka voi aiheutua „Pellonpojan“ toimittajan ystävällisistä sanoista „Pellonpojan“ viime numerossa. Julkisissa luentoistunnoissa olen tulkinnut Mr. Petersiä ilmaiseksi, mutta tietysti minulle on langennut omasta luennostani tuleva osa nettotuloista.

En ole tieteni hakenut riitaa kenenkään kanssa. Teosofisista aatetovereistani jotkut päinvastoin ovat ihmetelleet, että olen työskennellyt yhdessä spiritisten mediumin kanssa. Mutta kaikki senlaatuiset ajatukset ovat mielestäni ahdasmielisiä.

Olen totuudenetsijä ja sentähden on mielestäni yhdentekevä, millä nimellä ihmiset kutsuvat itseään tai sitä totuutta, jota heillä on tarjottavana. Mediumistisia ilmiöitä olen, kuten sanoin, aina puolustanut, koska olen itse nähnyt niitä siksi paljon, että niihin uskon. Mutta jos järkeni ja kokemukseni pakottaa minua niitä ilmiöitä usein ymmärtämään ja selittämään teosofisella enkä spiritistisellä tavalla, en näe tässä mitään vääryyttä. Minulla on siihen täysi oikeus. Luonnon ilmiöt eivät ole kenenkään yksityisomaisuutta. „Spiritistinen“ on vain nimitys; ei se merkitse, että spiritistit omistavat yksinoikeudella niitä luonnonilmiöitä, joita kutsutaan „spiritistisiksi“. Kuka tahansa on oikeutettu niitä tutkimaan ja vaikkapa toisilla nimillä niitä nimittämään.

Tuonenkylässä, elokuun 24 p:nä 1912.

Pekka Ervast.